

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

МІЖНАРОДНЕ ЕКОНОМІЧНЕ ПРАВО

робоча програма навчальної дисципліни

Галузь знань **08 Право**
Спеціальність **081 Право**
Освітній рівень **перший (бакалаврський)**
Освітня програма **Правове регулювання економіки**

Статус дисципліни **обов'язкова**
Мова викладання, навчання та оцінювання **українська**

Завідувач кафедри правового регулювання економіки **Олег ЛУК'ЯНЧИКОВ**

Харків
2023

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні *кафедри правового регулювання економіки*

Протокол 6 від 17.01.2023 р.

Розробники:

Суц О. П., к.ю.н., доц. кафедри правового регулювання економіки

**Лист оновлення та перезатвердження
робочої програми навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри

Анотація навчальної дисципліни

На сучасному етапі важливим аспектом підготовки кваліфікованого фахівця в будь-якій сфері залишається фундаментальна підготовка в галузі правових знань. Забезпечення правового захисту населення та надання можливості отримання необхідного рівня обізнаності в галузі права є однією з найважливіших функцій держави. Враховуючи особливості майбутньої діяльності юристів, надання їм необхідного обсягу знань в окремих галузях права є необхідним. Неможливо забезпечити повну кваліфіковану підготовку спеціаліста в галузі права без вивчення основних положень правового регулювання міжнародних економічних відносин.

Сучасний період розвитку нашої країни характеризується перш за все динамікою та розвитком міжнародних зв'язків та зовнішньоекономічних відносин. Крім того, актуальним на сьогодні виявляється питання євроінтеграції України та відповідне удосконалення законодавства України шляхом приведення його у відповідність до вимог Європейського Союзу. Наявність знань та умінь в питаннях аналізу та практичного використання положень національного законодавства України та міжнародного законодавства є актуальною та необхідною для громадян.

Метою навчальної дисципліни "Міжнародне економічне право" є вивчення особливостей регулювання міжнародних економічних відносин. Ця галузь права має властиву йому структуру, предмет, методи, принципи та джерела.

Навчальна дисципліна "Міжнародне економічне право" займає важливе місце серед інших юридичних наук. Вона здійснює свою діяльність у взаємодії з іншими юридичними галузями права. Відповідно до цього, вона є нерозривно пов'язаною з міжнародним правом та міжнародним приватним правом.

Навчальна дисципліна «Міжнародне економічне право», надає можливість поглиблено оволодіти знаннями щодо правового регулювання міжнародного економічного співробітництва..

Основним матеріалом для формування комплексу систематизованих знань, навичок і вмінь студентів слугує законодавство, яке нараховує значну кількість нормативно-правових актів, що є відноситься до міжнародних актів та внутрішнього законодавства країн. Крім цього, увага приділяється вивченню нормативно-правових актів, цивільного, господарського, договірної, трудового та інших галузей права, положення яких також використовуються для регулювання певних відносин за участю іноземного елемента .

Вивчення навчальної дисципліни «Міжнародне економічне право» у закладах вищої освіти відповідного спрямування має важливе значення в загальній системі підготовки майбутніх спеціалістів. Цей предмет сприяє розвитку загальної правової культури, дає глибокі знання щодо регулювання відносин, ускладнених іноземним елементом.

Дисципліна «Міжнародне економічне право» є однією з фундаментальних навчальних дисциплін, що вивчаються студентами юридичних факультетів. Всебічне і глибоке вивчення курсу «Міжнародне економічне право» є необхідною умовою отримання вищої освіти, сприяє формуванню аналітичного мислення, чіткому аналізу основних правових відносин та правильного застосування правових норм.

Метою дисципліни є підготовка майбутніх фахівців у галузі міжнародного економічного права що покликане дати студентам знання, які дозволять їм усвідомити зміст суспільних відносин, які регулюють норми міжнародного економічного права, сформуванню навички аналітичної роботи з нормативними та інструктивними документами, задля самостійного вирішення завдань у сфері регулювання міжнародних економічних відносин.

Головні **завдання** навчальної дисципліни полягають у розумінні основних понять та категорій міжнародного економічного права, формуванні у студентів системи знань, вмінь, необхідних для реалізації, охорони та захисту прав у сфері міжнародного економічного права, формуванні практичних навичок щодо регулювання колізійних проблем, ускладнених

іноземним елементом.

Предметом навчальної дисципліни – є теоретичні, законодавчі та практичні положення щодо правового регулювання міжнародного економічного співробітництва.

Характеристика навчальної дисципліни

Курс	4
Семестр	8
Кількість кредитів ECTS	4
Форма підсумкового контролю	іспит

Структурно-логічна схема вивчення дисципліни

Пререквізити	Постреквізити
Теорія держави та права	Право європейського союзу
Міжнародне публічне право	Інвестиційне право
Міжнародне приватне право	
Господарське право	

Компетентності та результати навчання за дисципліною

Компетентності	Результат навчання
ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. СК5. Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права. СК6. Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України. СК8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини . СК11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти. СК12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції. СК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.	РН 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.
ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	РН 4. Знати та розуміти основи права Європейського Союзу.

<p>ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК8. Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>ЗК10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>СК5. Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.</p> <p>СК6. Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України.</p> <p>СК8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини .</p> <p>СК9. Здатність використовувати бази даних органів юстиції та інформаційні технології необхідні під час здійснення юридичної діяльності.</p> <p>СК10. Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.</p> <p>СК11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.</p> <p>СК12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.</p> <p>СК14. Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.</p>	
<p>ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК5. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p>	<p>РН 5. Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.</p>

<p>СК5. Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.</p> <p>СК6. Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України.</p> <p>СК8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини .</p> <p>СК12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.</p> <p>СК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.</p>	
<p>ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК5. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>СК5. Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.</p> <p>СК8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини .</p> <p>СК9. Здатність використовувати бази даних органів юстиції та інформаційні технології необхідні під час здійснення юридичної діяльності.</p> <p>СК10. Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.</p> <p>СК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.</p>	<p>РН 6. Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему.</p>
<p>ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК5. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК9. Здатність працювати в команді.</p> <p>СК5. Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.</p>	<p>РН 8. Застосовувати інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.</p>

<p>СК6. Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України.</p> <p>СК8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини .</p> <p>СК10. Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.</p> <p>СК11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.</p> <p>СК12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.</p> <p>СК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.</p>	
<p>ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК5. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>СК5. Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.</p> <p>СК6. Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України.</p> <p>СК14. Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.</p>	<p>РН 10. Вільно спілкуватись державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, із застосуванням правничої термінології.</p> <p>.</p>
<p>ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК5. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>СК5. Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.</p> <p>СК6. Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права</p>	<p>РН 11. Мати базові навички риторики.</p>

<p>Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України.</p> <p>СК8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини .</p> <p>СК14. Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.</p>	
<p>ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>СК5. Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.</p> <p>СК6. Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України.</p> <p>СК8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини .</p> <p>СК11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.</p> <p>СК12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.</p> <p>СК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.</p>	<p>РН 14. Використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для правничої діяльності.</p>
<p>ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК5. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>СК5. Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.</p> <p>СК6. Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права</p>	<p>РН 16. Використовувати комп'ютерні програми, необхідні у правничій діяльності.</p>

<p>Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України.</p> <p>СК8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини .</p> <p>СК9. Здатність використовувати бази даних органів юстиції та інформаційні технології необхідні під час здійснення юридичної діяльності.</p> <p>СК10. Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.</p>	
<p>ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК5. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>СК5. Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.</p> <p>СК6. Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України.</p> <p>СК8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини .</p> <p>СК11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.</p> <p>СК12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.</p> <p>СК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.</p>	<p>РН 20. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.</p>
<p>ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК5. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p>	<p>РН 22. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.</p>

<p>СК5. Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.</p> <p>СК6. Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України.</p> <p>СК8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини .</p> <p>СК14. Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.</p>	
<p>СК17. Усвідомлення впливу правових норм на економічні, зокрема, господарські відносини.</p> <p>СК18. Знання і розуміння завдань, принципів, доктрин, а також змісту правових інститутів господарського права та господарського процесуального права.</p> <p>СК19. Здатність здійснювати правовий супровід діяльності суб'єктів господарювання.</p>	<p>РН 23. Здійснювати правовий супровід діяльності суб'єктів господарювання.</p>

**Програма навчальної дисципліни
Змістовий модуль 1.**

Загальна частина міжнародного економічного права

Тема 1. Поняття, предмет, методи та система міжнародного економічного права.

Поняття міжнародного економічного права та сучасні доктрини міжнародного економічного права. Предмет міжнародного економічного права. Методи міжнародного економічного права. Система міжнародного економічного права. Інститути міжнародного економічного права.

Тема 2. Джерела міжнародного економічного права.

Визначення джерел права. Поняття джерел міжнародного економічного права. Основні джерела правового регулювання міжнародного економічного права. Внутрішнє законодавство країн світу як джерело міжнародного економічного права.

Міжнародний договір у системі джерел міжнародного економічного права. Поняття міжнародного договору як джерела міжнародного економічного права. Положення Закону України «Про міжнародні договори України». Дія міжнародного договору на території України. Основні види міжнародних договорів.

Міжнародний звичай як джерело міжнародного економічного права. Генеза становлення звичаєвого права. Особливості застосування правового звичаю як джерела міжнародного економічного права. Поняття звичаю. Торгові звичаї.

Рішення міжнародних організацій та міжнародних судів та їх значення як джерел міжнародного економічного права. Поняття та значення прецедентного права як джерела

правового регулювання міжнародних відносин. Судовий прецедент. Адміністративний прецедент.

Тема 3. Принципи міжнародно-правового регулювання міжнародних економічних відносин.

Поняття та система принципів міжнародного економічного права. Місце загальних міжнародно-правових принципів в нормативній системі міжнародно-правового регулювання міжнародних економічних відносин. Нормативне закріплення принципів міжнародно-правового регулювання міжнародних економічних відносин та юридичний зміст деяких спеціальних принципів МЕР. Система міжнародних нормативно-правових актів, що передбачають основні принципи міжнародних економічних відносин. Європейська конвенція про права людини. Хартія економічних прав та обов'язків держав. Статут Організації об'єднаних націй.

Тема 4. Суб'єкти міжнародного економічного права.

Правовий статус держави як суб'єкта міжнародного економічного права. Імунітет держави. Види імунітетів держави. Основні доктрини імунітету держави. Міжнародно-правове регулювання імунітету держави. Нормативно-правові акти міжнародного характеру, що регулюють питання наявності та використання імунітету держав. Статут ООН. Статут Міжнародного суду ООН.

Поняття міжнародної економічної організації та її правовий статус. Генеза виникнення та становлення міжнародних економічних організацій. Завдання та цілі міжнародних економічних організацій. Правовий статус міжнародної організації як суб'єкта міжнародних економічних відносин.

Міжнародні економічні організації в системі ООН. Міжнародні фінансово-кредитні організації. Організація країн-експортерів нафти (ОПЕК) та інші спеціалізовані міжнародні економічні організації. Правовий статус, завдання та цілі ОПЕК. Правовий статус, етапи створення, завдання та цілі Світової організації торгівлі (СОТ). Загальна характеристика Генеральної угоди про тарифи та торгівлю.

Регіональні економічні організації. Загальна характеристика Регіональних економічних організацій. Співдружність Незалежних Держав (СНД). Євразійське економічне співтовариство (ЄврАзЕС). ГУУАМ.

Роль транснаціональних корпорацій у системі міжнародних економічних відносин.

Загальна характеристика, поняття та види транснаціональних корпорацій (ТНК). Проблемні питання діяльності ТНК. Роль ТНК в міжнародних економічних відносинах. Міжнародно-правове регулювання діяльності ТНК. Проблемні питання правового регулювання діяльності ТНК. Застосування загальних колізійних законів до діяльності ТНК. Матеріально-правові норми, присвячені діяльності ТНК.

Тема 5. Міжнародні економічні договори.

Поняття міжнародного економічного договору. Загальна характеристика відносин, що відносяться до предмету міжнародного економічного договору. Значення міжнародного договору як основного регулятора міжнародних економічних відносин.

Основні види міжнародних економічних договорів, їх загальна характеристика. Односторонні міжнародні економічні договори. Міжнародні економічні угоди.

Поняття та загальна характеристика міжнародних торговельних договорів. Предмет, сторони та істотні умови міжнародних торговельних договорів. Порядок укладання, зміни та припинення міжнародного торговельного договору. Застосування правил інтерпретації торговельних термінів Інкотермс 2021.

Контингентні угоди. Поняття та загальна характеристика контингентної угоди. Предмет, сторони, істотні умови контингентної угоди. Порядок укладання, зміни та припинення контингентної угоди.

Кредитні угоди. Поняття та загальна характеристика кредитних угод. Предмет, сторони та істотні умови кредитних угод. Порядок укладання, зміни та припинення кредитних угод.

Угоди про міжнародні розрахунки. Поняття та загальна характеристика угод про міжнародні розрахунки. Предмет, сторони та істотні умови угод про міжнародні розрахунки. Порядок укладання, зміни та припинення угод про міжнародні розрахунки.

Довготермінові комплексні угоди про економічне, промислове та науково-технічне співробітництво. Поняття та загальна характеристика довготермінових комплексних угод про економічне, промислове та науково-технічне співробітництво. Предмет, сторони та істотні умови довготермінових комплексних угод про економічне, промислове та науково-технічне співробітництво. Порядок укладання, зміни та припинення довготермінових комплексних угод про економічне, промислове та науково-технічне співробітництво.

Міжнародні товарні угоди. Поняття та загальна характеристика міжнародної товарної угоди. Предмет, сторони та істотні умови міжнародної товарної угоди. Порядок укладання, зміни та припинення міжнародної товарної угоди.

Міжнародний факторинг. Поняття та загальна характеристика міжнародного факторингу. Предмет, сторони та істотні умови міжнародного факторингу. Порядок укладання, зміни та припинення міжнародного факторингу.

Міжнародний форфейтинг. Поняття та загальна характеристика міжнародного форфейтингу. Предмет, сторони та істотні умови міжнародного форфейтингу. Порядок укладання, зміни та припинення міжнародного форфейтингу.

Міжнародний фінансовий лізинг. Поняття та загальна характеристика міжнародного фінансового лізингу. Предмет, сторони та істотні умови міжнародного фінансового лізингу. Порядок укладання, зміни та припинення міжнародного фінансового лізингу. Загальна характеристика правового забезпечення зобов'язань і засобів розв'язання міжнародних економічних спорів.

Змістовий модуль 2

Особлива частина міжнародного економічного права

Тема 6. Міжнародне торговельне право.

Міжнародне торговельне право – підгалузь міжнародного економічного права. Поняття, загальна характеристика Міжнародного торговельного права, його місце в системі Міжнародного права. Предмет правового регулювання міжнародного торговельного права. Методи правового регулювання міжнародного торговельного права.

Принципи міжнародної торгівлі. Загальна характеристика та система принципів міжнародного торговельного права. Принципи міжнародної торгівлі, які передбачені положеннями ГАТТ. Принципи міжнародної торгівлі, передбачені в заключному акті Конференції ООН з торгівлі та розвитку. Співвідношення принципу недискримінація та принципу найбільшого сприяння. Міжнародні торговельні договори. Загальна характеристика міжнародних торговельних договорів. Основні міжнародні договори в сфері торгівлі, що було укладено між Україною та країнами світу.

Тема 7. Міжнародне валютне право.

Поняття та джерела міжнародного валютного права. Поняття міжнародного валютного права. Предмет та методи правового регулювання міжнародного валютного права. Загальна характеристика основних джерел міжнародного валютного права. Організаційно-правовий механізм міжнародної валютної системи. Поняття та основні аспекти міжнародної валютної системи. Загальна характеристика організаційно-правового механізму міжнародної валютної системи.

Європейська валютна система. Поняття та загальна характеристика Європейської валютної системи. Екю. Курсово-інтервенційний механізм. Кредитний механізм. Міжнародні валютно-кредитні відносини. Загальна характеристика та види міжнародних валютно-кредитних відносин. Уніфіковані правила і звичаї для документальних акредитивів – їх загальна характеристика.

Тема 8. Міжнародне транспортне право.

Поняття та джерела міжнародного транспортного права. Поняття міжнародного транспортного права. Предмет та метод правового регулювання міжнародного транспортного права. Загальна характеристика основних джерел міжнародного транспортного права.

Основи міжнародно-правового регулювання видів транспорту. Загальна характеристика міжнародно-правового регулювання видів транспорту. Загальні питання про чартер, фрахт та коносамент. Правосуб'єктність іноземних суден на території України та суден України за кордоном.

Міжнародно-правове регулювання річкових перевезень. Загальні засади міжнародно-правового регулювання річкових перевезень. Правовий статус прикордонної річки, міжнародної річки та історичних рік. Система нормативно-правових актів, присвячених правому регулюванню річкових перевезень. Конвенція про уніфікацію окремих принципів щодо відповідальності при зіткненні річкових суден.

Міжнародно-правове регулювання залізничних перевезень. Загальні засади міжнародно-правового регулювання залізничних перевезень. Система нормативно-правових актів, присвячених правому регулюванню залізничних перевезень. Угода про міжнародні залізничні перевезення.

Міжнародно-правове регулювання повітряних перевезень. Загальні засади міжнародно-правового регулювання повітряних перевезень. Система нормативно-правових актів, присвячених правому регулюванню повітряних перевезень. Міжнародна асоціація повітряного транспорту.

Міжнародно-правове регулювання автомобільних перевезень. Загальні засади міжнародно-правового регулювання автомобільних перевезень. Система нормативно-правових актів, присвячених правому регулюванню автомобільних перевезень.

Тема 9. Міжнародне митне право.

Поняття міжнародного митного права і його місце в системі міжнародного економічного права. Поняття міжнародного митного права. Предмет та методи правового регулювання міжнародного митного права. Митна територія. Загальний порядок проведення митного та прикордонного контролю.

Джерела міжнародного митного права. Загальна характеристика та система джерел міжнародного митного права. Загальна характеристика Митного кодексу України.

Організаційно-правові форми міжнародного митного співробітництва. Загальна характеристика організаційно-правових форм митного співробітництва. Правовий статус Митного Союзу. Основні міжнародні договори України в частині митних відносин. Принцип недоторканності кордонів. Вільні економічні зони. Магазин безмитного продажу.

Міжнародно-правове регулювання в галузі митного співробітництва. Правовий статус Митного Союзу. Основні міжнародні договори України в частині митних відносин. Принцип недоторканності кордонів. Вільні економічні зони. Магазин безмитного продажу.

Перелік практичних (семінарських) занять, а також питань та завдань до самостійної роботи наведено у таблиці "Рейтинг-план навчальної дисципліни".

Методи навчання та викладання

Під час викладання дисципліни «Міжнародне економічне право» застосовуються наступні методи:

1. Пояснювально-ілюстративний метод, або інформаційно-рецептивний (розповідь, лекція, пояснення, демонстрація наочного матеріалу (таблиці, схеми, презентації) (Теми 1-9).

2. Метод проблемного викладу (частково-пошукова діяльність, самостійна дослідницька діяльність). Викладач, ставить проблему, формулює пізнавальну задачу, а потім, розкриваючи систему доказів, порівнюючи точки зору, різні підходи, показує спосіб вирішення поставленого завдання (Теми 1-9).

3. Частково-пошуковий, або евристичний, метод (студенти під керівництвом викладача самостійно розмірковують, розв'язують проблемні ситуації, аналізують, порівнюють, узагальнюють) (Теми 3-9).

Крім того, у процесі навчання здійснюється моделювання професійних ситуацій, робота в малих групах, дебати, мозкові штурми, індивідуальна дослідницька робота (Теми 1-9).

Порядок оцінювання результатів навчання

Система оцінювання сформованих компетентностей у студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні, практичні заняття, а також виконання самостійної роботи. Оцінювання сформованих компетентностей у студентів здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою, яка передбачає такі контрольні заходи:

поточний контроль, що здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 60 балів; мінімальна сума, що дозволяє студенту скласти іспит, – 35 балів);

модульний контроль, що проводиться у формі контрольної роботи як проміжний міні-екзамен з ініціативи викладача з урахуванням поточного контролю за відповідний змістовий модуль і має на меті *інтегровану* оцінку результатів навчання студента після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля;

підсумковий/семестровий контроль, що проводиться у формі семестрового екзамену, відповідно до графіку навчального процесу.

Поточний контроль знань здійснюється на практичних заняттях. На практичних заняттях оцінювання рівня володіння студентами теоретичним матеріалом та правильністю виконання практичних завдань, оцінюється 5 балами (максимальна кількість балів складає 30 балів).

Крім того, поточний контроль включає перевірку успішності виконання самостійної роботи і оцінюється максимально 20 балами: індивідуальне завдання – максимально 10 балів та 2 творчі завдання – максимально 10 бали.

Модульний контроль проводиться у формі письмової контрольної роботи, яка включає 2 практичних завдання (стереотипні) максимальною кількістю 5 балів. Навчальною дисципліною передбачено проведення двох модульних контролів, за результатами яких студент максимально отримує 10 балів.

Підсумковий контроль знань та компетентностей студентів з навчальної дисципліни «Міжнародне економічне право» здійснюється на підставі проведення семестрового екзамену, завданням якого є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та

взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, вміння формулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо.

Екзаменаційний білет охоплює програму дисципліни і передбачає визначення рівня знань та ступеня опанування студентами компетентностей.

Кожен екзаменаційний білет з 3 завдань (одне стереотипне – теоретичне питання, два діагностичних – практичні завдання), які передбачають вирішення типових професійних завдань фахівця на робочому місці та дозволяють діагностувати рівень теоретичної підготовки студента і рівень його компетентності з навчальної дисципліни.

Відповіді на питання діагностичного рівня демонструють вміння вирішувати нескладні ситуативні завдання шляхом застосування нормативно-правових актів, що регулюють корпоративні правовідносини.

Відповідь на питання стереотипного рівня має виявити уміння ефективно та правильно застосовувати законодавство, давати абсолютно правильну аргументовану відповідь.

Кожний рівень питань оцінюється окремо, а загальна оцінка підраховується як зважена сума оцінок за кожне питання. Кількісний показник (бал) встановлюється залежно від ступеня виконання завдання. Максимальний бал за іспит – 40.

Завдання стереотипного рівня подано у вигляді теоретичного питання, яке треба розкрити (надати характеристику змісту і скласти відповідну схему). Оцінюється правильна відповідь за питання – 10 балів. Завдання діагностичного рівня подано у вигляді практичного завдання невеликої складності. Кожне правильна вирішене завдання оцінюється у 15 балів:

2 бали – за правильний алгоритм вирішення завдання;

4 бали – за юридичну правильність вибору нормативно-правових актів, що застосовуються до розв'язання завдання;

4 бали – за наявність і ґрунтовність висновку;

1 бали – за охайність подання результатів;

4 бали – за наявність пояснень щодо алгоритму вирішення завдання.

Результат семестрового екзамену оцінюється в балах (максимальна кількість – 40 балів, мінімальна кількість, що зараховується, – 25 балів) і проставляється у відповідній графі екзаменаційної «Відомості обліку успішності».

Студента слід **вважати атестованим**, якщо сума балів, одержаних за результатами підсумкової/семестрової перевірки успішності, дорівнює або перевищує 60. Мінімумально можлива кількість балів за поточний і модульний контроль упродовж семестру – 35 та мінімумально можлива кількість балів, набраних на екзамені, – 25.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни розраховується з урахуванням балів, отриманих під час екзамену, та балів, отриманих під час поточного контролю за накопичувальною системою. Сумарний результат у балах за семестр складає: "60 і більше балів – зараховано", "59 і менше балів – не зараховано" та заноситься у залікову "Відомість обліку успішності" навчальної дисципліни.

Рейтинг-план навчальної дисципліни

Тема	Форми та види навчання		Форми оцінювання	Мак бал
Тема 1.	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Проблемна лекція на тему 1: Поняття , Предмет, метод та система міжнародного економічного права	Активна робота на лекції.	
	Практичне заняття	Практичне заняття за темою 1. Розгляд теоретичних питань за темою.	Активна участь в обговоренні теоретичних питань теми.	
		Вирішення практичних завдань по темі.	Вирішення практичних завдань	5
	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичних занять.	Перевірка домашніх завдань.	
Огляд чинного законодавства за темою		Перевірка домашніх завдань.		
Тема 2.	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція 2 на тему 2: Джерела міжнародного економічного права	Активна робота на лекції	
	Практичне заняття	Практичне заняття за темою 2. Розгляд теоретичних питань за темою.	Активна участь в обговоренні теоретичних питань теми.	
		Вирішення практичних завдань по темі.	Вирішення практичних завдань	5
	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичних занять.	Перевірка домашніх завдань.	
Огляд чинного законодавства за темою.		Перевірка домашніх завдань.		
Тема 3.	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція 3 на тему 3: Принципи міжнародно-правового регулювання міжнародних економічних відносин	Активна робота на лекції.	

	Практичне заняття	Практичне заняття за темою 3. Розгляд теоретичних питань за темою.	Активна участь в обговоренні теоретичних питань теми.	
		Вирішення практичних завдань по темі.	Вирішення практичних завдань	
	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичних занять.	Перевірка домашніх завдань.	
Огляд чинного законодавства за темою.		Перевірка домашніх завдань.		
Тема 4.	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція 4 на тему 4: Суб'єкти міжнародного економічного права.	Активна робота на лекції	
	Практичне заняття	Практичне заняття за темою 4. Розгляд теоретичних питань за темою.	Активна участь в обговоренні теоретичних питань теми.	
		Вирішення практичних завдань по темі.	Вирішення практичних завдань	5
		Підготовка творчого завдання за темами 1-5.	Перевірка творчого завдання	5
	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичних занять.	Перевірка домашніх завдань.	
Огляд чинного законодавства за темою.		Перевірка домашніх завдань.		
Тема 5.	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція 5 на тему 5: Міжнародні економічні договори	Активна робота на лекції	
	Практичне заняття	Практичне заняття за темою 5. Розгляд теоретичних питань за темою.	Активна участь в обговоренні теоретичних питань теми.	
		Вирішення практичних завдань по темі.	Вирішення практичних завдань	5
Написання контрольної роботи за темами 1-5		Перевірка контрольної роботи	5	

	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичних занять.	Перевірка домашніх завдань.	
Тема 6.	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція 6 на тему 6: Міжнародне торговельне право	Активна робота на лекції	
	Практичне заняття	Практичне заняття за темою 6. Розгляд теоретичних питань за темою.	Активна участь в обговоренні теоретичних питань теми.	
		Вирішення практичних завдань по темі.	Вирішення практичних завдань	5
	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичних занять.	Перевірка домашніх завдань.	
Огляд чинного законодавства за темою.		Перевірка домашніх завдань.		
Тема 7.	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція 7 на тему 7: Міжнародне валютне право	Активна робота на лекції	
	Практичне заняття	Практичне заняття за темою 7. Розгляд теоретичних питань за темою.	Активна участь в обговоренні теоретичних питань теми.	
		Вирішення практичних завдань по темі.	Вирішення практичних завдань	
	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичних занять.	Перевірка домашніх завдань.	
Огляд чинного законодавства за темою.		Перевірка домашніх завдань.		
Тема 8.	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція 8 на тему 8: Міжнародне транспортне право.	Активна робота на лекції	

	Практичне заняття	Практичне заняття за темою 8. Розгляд теоретичних питань за темою.	Активна участь в обговоренні теоретичних питань теми.	
		Вирішення практичних завдань по темі.	Вирішення практичних завдань	5
		Підготовка творчого завдання за темами 6-9	Перевірка творчого завдання	5
<i>Самостійна робота</i>				
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичних занять.	Перевірка домашніх завдань.	
		Огляд чинного законодавства за темою.	Перевірка домашніх завдань.	
<i>Аудиторна робота</i>				
	Лекція	Лекція 9 на тему : Міжнародне митне право	Активна робота на лекції	
Тема 9.	Практичне заняття	Практичне заняття за темою 9. Розгляд теоретичних питань за темою.	Активна участь в обговоренні теоретичних питань теми.	
		Вирішення практичних завдань по темі.	Вирішення практичних завдань	
		Написання контрольної роботи за темами 6-9	Перевірка контрольної роботи	5
	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичних занять.	Перевірка домашніх завдань.	
		Огляд чинного законодавства за темою.	Перевірка домашніх завдань.	
		Підготовка індивідуального завдання	Перевірка індивідуального завдання	10
Іспит				40

Рекомендована література

Основна

1. Міжнародне приватне право: підручник / [Є.М. Білоусов, І.М. Жуков, В.В.

Комаров, І.В. Яковюк та ін.] ; за заг. ред. Є.М. Білоусова, І.В. Яковюк. Харків: Право, 2021. 408 с.

2. Остапенко Ю.І. Право СОТ. Курс лекцій. Харків : Право. 2021.192 с.

3. Європейська конвенція про імунітет держав 1972 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_060.

4. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16.04.1991 р. № 959-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12>.

5. Про міжнародні договори України: Закон України від 29.06.2004 р. № 1906-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1906-15>.

6. Конвенція ООН про договори міжнародної купівлі-продажу товарів 1980 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_003.

7. Про міжнародне приватне право: закон України від 23.06.2005 р. № 2709-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 32. – Ст. 422.

8. Про міжнародний комерційний арбітраж: закон України від 24.02.1994 р. № 4002-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 25. – Ст.198.

Додаткова

9. Конвенція ООН про позовну давність у міжнародній купівлі-продажу товарів документ від 14.06.1974 р. // Зібрання чинних міжнародних договорів України. – 2004 р. – № 4. – С. 520.

10. Конвенція про правові відносини і правову допомогу у цивільних, сімейних та кримінальних справах від 22.01.1993 року. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/997_009/print1444315331426685.

11. Конвенція ООН про міжнародні змішані перевезення вантажів 1980 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_189

12. Конвенція ООН про морське перевезення вантажів 1978 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_391

Інформаційні ресурси

13. Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://rada.gov.ua>.

14. Інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни «Міжнародне економічне право», розроблений в ПНС : <https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=1861>.